

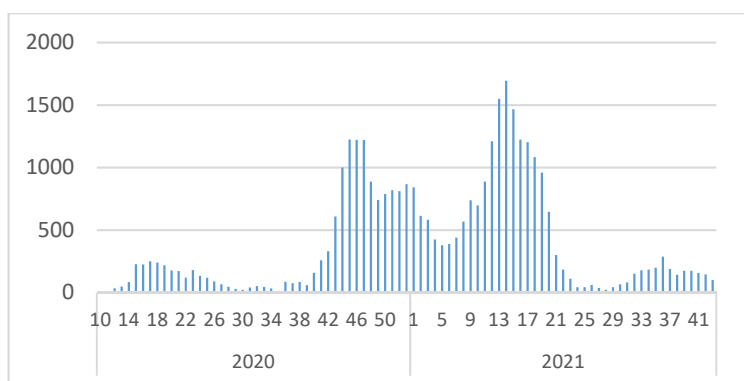

Covid-19

Pandemin med covid-19

Efter att ha levt med restriktioner och anpassningar under lång tid har vi under hösten successivt kunnat återgå till ett efterlängtat mer normalt liv. I slutet av september ersattes också Folkhälsomyndighetens tidigare allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta mot nya, framför allt riktade till ovaccinerade.

Inom vård och omsorg där vi har äldre och sköra individer och där konsekvenserna vid smittspridning blir högre jämfört med i samhället, finns de smittbegränsande åtgärderna kvar, såsom source control och omfattande testning vid symtom och i samband med smittspårning.

Figur 1. Antal fall av covid-19 Örebro län/vecka

Smittspridningen har legat på en relativt stabil nivå under hösten, även efter lättade restriktioner. Trots minskad provtagning har andelen positiva fall av alla provtagna inte ökat och ligger en bit under 3%. De senaste veckorna har ungefär hälften av de konstaterade fallen varit bland barn 6-15 år. Men även vuxna 20-49 år har stått för en fortsatt stor del.

Något som varit tydligt under hösten är att smittspridningen varierat mycket över tid och mellan kommuner, vilket ofta speglar lokala utbrott i miljöer med många ovaccinerade.

Folkhälsomyndigheten har under pandemin fortlöpande publicerat scenarier om den fortsatta smittspridningen. De senast framtagna scenarierna som presenterades i mitten av oktober pekar på en fortsatt smittspridning under hösten och vintern. Under hösten har det varit deltavarianten, som har en hög smittsamhet, som dominerat helt. Att vi går mot en kallare årstid och att det fortfarande finns ovaccinerade grupper i befolkningen bidrar till en fortsatt spridning. Hur utbredd smittspridningen blir beror på framför allt på vilken utsträckning ännu ovaccinerade väljer att vaccinera sig. Det är också viktigt att vi fortsätter vara hemma när vi är sjuka och att ovaccinerade följer de rekommendationer som gäller.

Smittskydd & Vårdhygien Region Örebro Län			
Sekreterare	Jenny Holmkvist	Tfn 019 - 602 11 30	jenny.holmkvist@regionorebrolan.se
Adress: Smittskyddsenheten, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16, E-post smittskydd@regionorebrolan.se			
Smittskyddsläkare	Gunlög Rasmussen	Tfn 019 - 602 35 81	gunlog.rasmussen@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare 50 %	Lisa Vennberg	Tfn 019 - 602 72 03	lisa.vennberg@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare 25 %	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska, avd chef	Angelica Skeppstedt	Tfn 019 - 602 98 01	angelika.skeppstedt@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska	Annika Dahlqvist	Tfn 019 - 602 98 02	annika.dahlqvist@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska 50 %	Maria Moberg	Tfn 019 - 602 11 99	maria.moberg@regionorebrolan.se
Epidemisjuksköterska	Anne Lennell	Tfn 019 - 602 34 43	anne.lennell@regionorebrolan.se
Stramaordförande	Anja Rosdahl	Tfn 019 - 602 11 57	anja.rosdahl@regionorebrolan.se
Adress: Vårdhygien, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16 E-post vardhygien@regionorebrolan.se			
Samord. hygiensjuksköterska	Annethe Thegel	Tfn 019 - 602 20 43	annethe.thegel@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska 50 %	Maria Moberg	Tfn 019 - 602 11 99	maria.moberg@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofi Mattsson	Tfn 019 - 602 23 21	ann-sofi.mattsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Cathrine Binett	Tfn 019 - 602 10 38	cathrine.binett@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Eva Alander	Tfn 019 - 602 52 88	eva.alander@regionorebrolan.se
Hygienläkare 25 %	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Charlotta Hellbacher	Tfn 019 - 602 34 42	charlotta.hellbacher@regionorebrolan.se

Rekommendationer som fortfarande gäller:

- Vaccinera dig – det är bästa sättet att undvika allvarlig sjukdom och spridning av covid-19.
- Var uppmärksam på symtom på covid-19. Vid symtom på covid-19 ska du stanna hemma, gäller även fullvaccinerade. Testning enligt nedan för bland annat ovaccinerade.
- Vuxna som kan vaccinera sig, men ännu inte gjort det, bör fortsätta hålla avstånd och ta särskild hänsyn till personer i riskgrupp och de som är över 70 år.

Provtagning

Från och med den 1 november kommer ny provtagningsindikation från Folkhälsomyndigheten att gälla.

Testning för covid-19 rekommenderas generellt inte till fullvaccinerade, de som haft covid-19 senaste 6 månaderna och barn under 6 år. De ska stanna hemma vid luftvägssymtom, vara feberfria senaste dygnet och känna sig friska innan återgång till arbete, förskola eller skola.

Ovaccinerade från förskoleklass och äldre ska även i fortsättningen stanna hemma och ta prov för covid-19. Vid negativt provsvar ska man vara feberfri sedan minst ett dygn och känna sig frisk innan återgång till skola/arbete. Vid positivt provsvar följs förhållningsreglerna sen tidigare med 7 dagar hemma innan återgång till skola/arbete.

Dessutom rekommenderas testning som tidigare för vård- och omsorgspersonal liksom patienter och vårdtagare. De behöver ta prov vid symtom oavsett om de är vaccinerade eller ej. Provtagning i samband med smittspårning sker utifrån särskilda rekommendationer som uppdateras 1 november. Rekommendationen att ovaccinerade ska testa sig efter utlandsresa utanför Norden är också kvar.

Smittspårning vid covid-19

Positiva fall av covid-19 smittspåras som tidigare med provtagning som ovan. De vanligaste miljöerna där det sker smittspridning är fortfarande inom hushållet, närmaste bekantskapskretsen och skolor. Vi ser just nu smittspridning på några skolor i vårt län. Från slutet av augusti till mitten av oktober är det 23 skolor som rapporterat 2 eller fler bekräftade fall och påbörjat testning av hela klassen/klasser. I ungefär hälften av fallen rör det sig om högstadiel elever och resten på låg- och mellanstadiet. Endast ett fåtal lärare har blivit smittade.

Det är generellt fler klasser/elever på högstadiet som haft smittspridning medan färre klasser och elever varit drabbade i låg- och mellanstadiet. Ett fåtal skolor har rekommenderats att ha elever hemma i väntan på provsvar och tre skolor har haft större utbrott med kluster i flera klasser.

Några förskolor har hört av sig om råd kring smittad personal eller sjuka barn men ingen har haft något utbrott. Där är det dock svårare att veta eftersom barn under sex år i regel inte provtas. På gymnasieskolorna och universitetet har det varit lugnt såvitt vi känner till. Det verkar inte finnas någon oro på skolorna med anledning av avvecklade restriktioner den 29/9 och skolpersonal upplevs trygga med hur de ska hantera situationer med smittspridning.

Det pågår ett arbete kring ett digitalt smittspårningsverktyg för regionerna med FoHM som samordnare. Verktyget kommer att underlätta smittspårningsarbetet regionalt genom att smittspårarna får bättre överblick över alla ärenden och det blir möjligt att följa upp olika riskmiljöer där smitta sprids. Det möjliggör också uppföljning av smittspårningsarbetet på nationell nivå. I Örebro arbetar projektgruppen just nu med integrationer mellan RoS och 1177-formulär. Driftstart är ännu inte beslutat men förhoppningen är att det ska starta under första kvartalet 2022.

Inom vård- och omsorg har det inte varit något klusterutbrott vare sig inom kommunal- eller slutenvård utan endast enstaka fall med begränsad smittspridning där smittspårning skett enligt tidigare rutin.

Vaccination mot covid-19

Det är den höga vaccinationstäckningsgraden som varit grunden för att vi kunnat återgå till en vanlig vardag, 81 % i befolkningen över 16 år har nu fått en andra dos i vårt län. Påfyllnad med en tredje dos ges redan nu till boende på SÄBO, personer med hemtjänst eller hemsjukvård och alla som är över 80 år. Det arbetet påbörjades efter rapporter om ökat antal genombrottsinfektioner i Sverige och studier som visat minskad skyddseffekt efter vaccination över tid. I veckan har regeringen och Folkhälsomyndigheten lämnat ytterligare besked att alla från 16 år ska erbjudas en påfyllnadsdos, men utifrån en tydlig prioriteringsordning. Personer över 65 år parallellt med personal vid SÄBO, inom hemtjänst och hemsjukvård är de som kommer i nästa steg. Vaccinationsarbetet i Sverige och vår region kommer således vara mycket omfattande även under 2022. Det är en grundförutsättning för att bibehålla ett gott skydd mot covid-19. Du som arbetar inom vård och omsorg har ett särskilt ansvar att vaccinera dig för att skydda äldre och sköra som du möter.

Influensa

Under säsongen 2020-21 rapporterades inga laboratorieverifierade influensafall i vårt län och nationellt sågs sporadiska fall. Sannolikt är immuniteten i befolkningen nu lägre samtidigt som restriktionerna mot covid-19 lättat. Det finns därför risk för en omfattande influensasäsong kommande vinter.

Förra säsongen var vaccinationstäckningsgraden i länet för personer över 65 år 61%, jämfört med 60% nationellt. Influensasäsongen i Sverige uteblev förra året. Lättnader i restriktioner av covid-19 och en sannolikt lägre immunitet bland befolkningen gör det extra viktigt att vaccinera sig mot influensa i år.

I år startar influensavaccinationen för riskgrupper den 9 november, 22 november för personal inom vård och omsorg och därefter den 6 december vaccineras alla övriga som önskar influensavaccination.

Nytt för i år är att Folkhälsomyndigheten rekommenderar högdosvaccin till personer 65 år och äldre som bor på SÄBO. Högdosvaccinet, Fluzone HD, har upphandlats i regionen och kommer att ges till denna grupp och även till personer över 65 år med hemsjukvård, utifrån att även denna grupp bedöms ha extra stor skörhet.

Läs mer; [Influensavaccin • Vårdgivare Region Örebro län \(regionorebrolan.se\)](https://regionorebrolan.se)

Samadministration av vaccin

Under hösten erbjuds flera olika vacciner. Samadministration mellan covid-19 vaccin och standardvaccinet Vaxigrip Tetra kan ges ihop till vuxna. För vaccination av barn mellan 12-17 år rekommenderas minst 7 dagars mellanrum mellan vaccination mot Vaxigrip Tetra och covid-19. Högdosvaccinet Fluzone HD rekommenderas inte samtidigt med vaccination mot covid-19 utan det bör gå minst 7 dagar mellan dessa vaccinationer. Däremot anses samtidig vaccination med Fluzone HD och pneumokocker gå bra, likaså vaccination med Vaxigrip Tetra och vaccination mot pneumokocksjukdom.

Det är således endast Vaxigrip Tetra vaccin som kan ges ihop med vaccin mot covid-19.

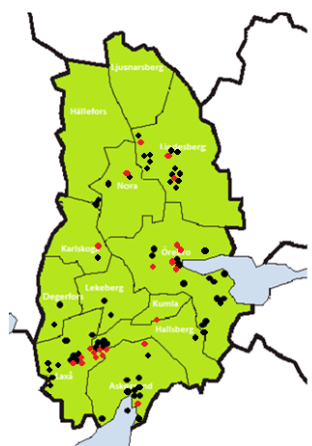
Rekommendation angående 7 dagars intervall mellan vaccin mot covid-19 och **alla övriga vaccin** kvarstår.

Salmonella Coeln

Under perioden 27/8 - 14/9 har totalt 46 utbrottsfall av Salmonella Coeln rapporterats i Sverige varav 7 personer i Örebro län. Första fallet i vårt län rapporteras den 13 september. Fallen är hemmahörande i tolv olika regioner i Sverige. Fördelningen av fall är helt jämnt fördelat mellan kön och spridda mellan

åldrarna 0-85 år. I Örebro län har det främst varit tonåringar som smittats. Utredning pågår nationellt och misstänkt smittkälla är alfaalfa groddar eller böngroddar. Upprepade provtagningar från producenten av groddar har dock skett utan att man har påvisat något fynd av Salmonella.

TBE

- Sannolik smittort 2009-2020
- Sannolik smittort 2021

TBE blev anmälningspliktigt 2004. 2004-2014 anmäldes enstaka fall av TBE till smittskydd smittade i Örebro län. Från 2015 och framåt har TBE-fallen successivt ökat och i år har vi hittills 22 laboratorieverifierade fall, vilket är det högsta antalet fall sedan 2004, trots att säsongen inte ännu är över.

Sedan våren 2016 har vi rekommenderat TBE-vaccin till personer som vistas i skog och mark i Örebro län. Vaccination ger ett bra skydd mot TBE, men måste upprepas för att ge fortsatt skydd.

De fall som hittills diagnostiserats i vårt län under 2021 är spridda i länet men finns framförallt i de sydvästra delarna, se bild.

Läs mer; [TBE-vaccin • Vårdgivare Region Örebro län \(regionorebrolan.se\)](https://regionorebrolan.se)

RS-virus

Årets RS-virus säsong startade tidigt, redan i september och många fall har rapporterats in till Folkhälsomyndigheten via Laboratoriernas frivilliga rapportering. Den kraftiga starten på årets epidemi förklaras av en låg immunitet hos befolkningen efter att spridningen varit låg under de två senaste åren. Att under pandemin hålla avstånd och umgås i mindre krets har bidragit till en låg spridning även av andra luftvägsvirus såsom RS. Senaste säsongen med hög RSV var år 2018-2019. Det finns därmed årskullar av barn som inte har genomgått infektion, särskilt bland de yngre barnen.

De första symtomen på RSV är vanligtvis feber, snuva, hosta och ibland pipande andningsljud. Viruset sprids mestadels bland små barn. Drygt en fjärdedel av de barn som blir smittade kan få tecken på lunginflammation och obstruktiva besvär. De flesta tillfrisknar efter en till två veckor. Spädbarn kan bli svårt sjuka med andningssvårigheter som kräver sjukhusvård. Det är därför viktigt att skydda de små barnen, särskilt barn under sex månader. Även äldre över 65 år och personer med nedsatt immunförsvar kan bli svårt sjuka.

Läs mer, [Smittor i förskolan och skolan • Vårdgivare Region Örebro län \(regionorebrolan.se\)](https://regionorebrolan.se)

STI

Under 2020 såg vi en ökning av klamydiafall i vårt län och vi låg över riksgenomsnittet med en incidens på 380 fall per 100 000 invånare och år jämfört med en incidens på 320 fall nationellt. Det är framförallt i de yngre åldersgrupperna ökningen skett. I år ser det bättre ut och vi ligger just nu på samma nivå som riksgenomsnittet med 230 fall 100 000 invånare och år.

I dag sker provtagning av klamydia och gonorré via besök på STI-mottagning, ungdomsmottagning, vårdcentral etc. eller via 1177 där provtagnings-kit med personinformation skickas hem för egen provtagning. För att förenkla rutinen vid STI provtagning och för att erbjuda ytterligare provtagningsmöjligheter kommer under en testperiod provtagnings kit placeras på utvalda platser där anonyma provtagnings kit kan hämtas. Dessa är märkta med en QR kod och med hjälp av koden

registrerar man själv sitt prov innan egen provtagning sker. Test planeras att ske under vecka 48 – vecka 4, 2022.

Efter testperioden sker en utvärdering och om den nya rutiner innebär att fler lämnar prov kan nästa steg bli möjlig utlämning av kit via vårdcentraler. Provsvar på genomförd egenprovtagning meddelas via 1177. Möjligheten att beställa provtagnings kit via 1177 finns kvar precis som tidigare.

Till våren 2022 planeras en konferens som riktar sig till skolsköterskor i länet på grundskolan 7-9 och gymnasienivå. Syftet med konferensen är att ge skolsköterskorna fler verktyg och att känna sig tryggare i sin roll att informera sina elever. Konferensen kommer att innehålla bl.a. information om STI-sjukdomarna, kondomskola och verktyg vid samtal med ungdomar. Konferensen efterföljs med en skolkampanj riktad mot gymnasieelever med mål att öka kunskapen om STI-sjukdomar, öka kondomanvändande och att fler som testar sig.

Vårdhygien

Kunskapen om basala hygienrutiner hos vård- och omsorgspersonal bedöms ha ökat under pandemin, vilket är positivt. För att förhindra smittspridning av andra virus och antibiotikaresistenta bakterier är det viktigt att alla fortsätter att ha en god följsamhet till dessa rutiner.

Rekommendationen om source control kvarstår vid vård och omsorg inom 2 meter. Det innebär att vård- och omsorgspersonal i första hand ska använda munskydd för att minska risken att sprida smitta till patienter/vårdtagare. I de fall munskydd bedöms olämpligt kan visir användas istället.

Vårdhygien har återupptagit en stor del av det rutinarbete som i viss mån varit pausat under pandemin. Många hygienutbildningar genomförs nu av Vårdhygien inom sjukvård, kommunal vård och på utbildningsenheter. Vi påminner om att göra hygienronder på era verksamheter, vilket är ett viktigt verktyg för att identifiera brister och genomföra förbättringar.

Strama

Antibiotikadag för att skydda antibiotikan

Varje sekund, minut och dag räddar antibiotikan liv. I Sverige är det ett av våra viktigaste läkemedel – och så vill vi att det ska fortsätta vara. Region Örebro län vill tillsammans med andra organisationer och myndigheter uppmärksamma behovet av att skydda antibiotika. Region Örebro län uppmärksammar Antibiotikadagen den 18 november genom information i våra kanaler som Facebook och digitala skärmar.

Världshälsoorganisationen WHO klassar antibiotikaresistens som ett av de tio största hoten mot människors hälsa globalt. Bakom antibiotikaveckan, World Antibiotic Awareness Week (18–24 november), står WHO och flera internationella organisationer. Syftet är att sätta fokus på vikten av att ha fungerande antibiotika i framtiden.

Mycket av dagens moderna sjukvård bygger på tillgång till verksam antibiotika. För att bevara antibiotikans förmåga att rädda liv krävs fortsatta insatser på många områden. Sverige har en låg användning av antibiotika hos både människor och djur, internationellt sett. Därför har vi också en förhållandevis lägre förekomst av resistenta bakterier.